

Priopćenje za medije

Luxembourg, 14. veljače 2020.

Komisija je ispunila svoje obveze iz Ugovora o Euratomu koje se odnose na nuklearnu sigurnost, no moguća su određena poboljšanja, poručuju revizori

Općenito gledajući, za nuklearnu sigurnost odgovorne su države članice koje se koriste nuklearnom energijom, no i Europska komisija ima posebne obveze u tom području koje se uglavnom odnose na zakonodavstvo i nadzor. Prema novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud) Komisija je ispunila te obveze, ali još ima prostora za ažuriranje pravnog okvira i internih smjernica Komisije.

Mirnodopska uporaba nuklearne energije u EU-u uređena je Ugovorom o Euratomu iz 1957. godine. Glavnu odgovornost za sigurnost nuklearnih postrojenja snose nositelji dozvola za takva postrojenja (operatori), pod nadzorom nacionalnih regulatornih tijela. Euratom je u okviru direktiva postavio osnovne standarde zaštite zdravlja radnika i stanovništva od opasnosti od ionizirajućeg zračenja. Vijeće, na temelju prijedloga Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, donosi i redovito ažurira zakonodavne akte u području nuklearne sigurnosti, osnovnih sigurnosnih standarda te gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom.

Komisija također nadgleda prenošenje tih direktiva u nacionalno zakonodavstvo država članica te po potrebi pokreće postupke zbog povrede obveza. Isto tako pregledava planirane projekte ulaganja u nuklearnu energiju u državama članicama kako bi provjerila njihovu usklađenost s Ugovorom o Euratomu. Komisija ima ovlasti provjeravanja funkcioniranja i učinkovitosti uređaja država članica za praćenje razine radioaktivnosti u zraku, vodi i tlu. Nadalje, ona vodi, ažurira i razvija sustav Europske zajednice za hitnu razmjenu informacija u slučaju radiološke opasnosti (ECURIE), koji je uspostavljen nakon nesreće u Černobilu iz 1986. godine, s ciljem razmjene informacija u slučaju nuklearne opasnosti. Revizija koju je proveo Sud bila je usmjerena na aktivnosti Komisije koje se temelje na njezinim ovlastima i obvezama koje proizlaze iz Ugovora.

„Komisija je, općenito gledajući, ispunila svoje obveze u pogledu nuklearne sigurnosti”, **istaknuo je João Figueiredo, član Europskog revizorskog suda zadužen za ovo izvješće.** „Međutim, Sud preporučuje da se ažuriraju pravni okvir, pristupi i postupci koji se trenutačno primjenjuju za

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

procjenu prenošenja direktiva o Euratomu u nacionalno zakonodavstvo, za izražavanje mišljenja o ulaganjima u nuklearnu energiju te za provjeru uređaja za praćenje razine radioaktivnosti.”

Revizori su ispitali na koji je način Komisija provjerila provedbu triju nedavno donesenih direktiva u državama članicama, a to su Direktiva o radioaktivnom otpadu i istrošenom gorivu, izmijenjena Direktiva o nuklearnoj sigurnosti i Direktiva o osnovnim sigurnosnim standardima. Velik broj država članica u roku je obavijestio Komisiju o svojim mjerama za provedbu Direktive o osnovnim sigurnosnim standardima i izmijenjene Direktive o nuklearnoj sigurnosti. Međutim, sve države članice nisu točno prenijele Direktivu o radioaktivnom otpadu i istrošenom gorivu. Komisija je stoga pokrenula 15 postupaka zbog povrede obveza, od kojih je većina u vrijeme obavljanja revizije još uvijek bila u tijeku.

Na kraju 2019. u funkciji su bila 124 nuklearna reaktora u 14 država članica EU-a (uključujući Ujedinjenu Kraljevinu). Među tim su državama i četiri države članice u kojima je izgradnja novih nuklearnih reaktora još bila u tijeku. U slučaju radiološke opasnosti uloga Komisije uglavnom je ograničena na upravljanje sustavom ECURIE jer je pripravnost i pružanje odgovora na krizne situacije u nadležnosti država članica. Komisija je nadopunila sustav ECURIE Europskom platformom za razmjenu radioloških podataka (EURDEP) – internetskom platformom koja omogućuje da nadležna tijela imaju pristup podatcima o radiološkom praćenju gotovo u stvarnom vremenu. Revizori su zaključili da sustav uglavnom dobro funkcionira, iako ima prostora za uvođenje određenih poboljšanja.

U konačnici, revizori su utvrdili da trenutačni okvir za izražavanje mišljenja o usklađenosti projekata ulaganja u nuklearnu energiju s Ugovorom o Euratomu nije ažuriran u skladu s najnovijim političkim, zakonodavnim i tehnološkim razvojnim promjenama. Isto tako, preporučuje se preispitivanje i jačanje postupaka koji se primjenjuju za provjeru učinkovitosti uređaja za praćenje razine radioaktivnosti u državama članicama.

Napomene za urednike

Međunarodno zakonodavstvo u području nuklearne sigurnosti zasniva se na temeljnom načelu da su za sigurnost nacionalnih postrojenja odgovorne države članice. Vlade su odgovorne za uređenje nuklearne sigurnosti, a operatori nuklearnih postrojenja snose krajnju odgovornost za sigurnost svojih objekata. Međunarodna agencija za atomsku energiju (IAEA) središnji je međuvladin forum za znanstvenu i tehničku suradnju u području nuklearne energije.

Na razini EU-a, Zajednica Euroatoma (Euratom) osnovana je Ugovorom o Euratomu iz 1957. te čini zasebni pravni subjekt, unatoč tome što ima iste članove kao i EU te što njome upravljaju institucije EU-a. Euratom je u okviru direktiva postavio osnovne standarde zaštite zdravlja radnika i stanovništva od opasnosti od ionizirajućeg zračenja.

Revizija koju je proveo Sud bila je usmjerena na aktivnosti koje Komisija obavlja u skladu s Ugovorom o Euratomu. Sud nije ispitivao međunarodni okvir za nuklearnu sigurnost ili njegovu primjenu u državama članicama, kao ni tehničke aspekte nuklearne sigurnosti.

Sud je već obradio pitanje programa EU-a za stavljanje nuklearnih postrojenja izvan pogona u okviru [tematskog izvješća br. 22/2016](#).

Tematsko izvješće br. 3/2020 „Komisija doprinosi nuklearnoj sigurnosti u EU-u, no potrebna su određena ažuriranja” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a.

Kontakt za medije za ovo izvješće

Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - T: (+352) 4398 45 547 / M: +352 691 553 547